

Meta-fysika jako o „nadčasí“

Původně knihovnický termín dostával postupně různé filosofické významy; nejznámější je z překladu do latiny „super naturam“. Jde ovšem o to, jak je chápáno řecké slovo *fysis*, jakož i později latinské slovo *natura*, které pak přešlo do většiny evropských jazyků (ale česky ovšem „příroda“). Skutečnosti, vyznačující se tím, že se rodí (vznikají), rostou (probíhají, dějí se) a posléze hynou (zanikají), jsou označována jako „ta fysika“, tj. jako fyzické věci. Metafyzika je pak interpretována jako ta filosofická disciplína, které se zabývá těmi „věcmi“ (skutečnostmi), které nevznikají a nezanikají, ale trvale „jsou“. Na první pohled je vidět chybu v překladu předložky (či předpony) „*meta*“ jako „nad“ (místo „vedle, po, za“); v češtině je tak odvozeno adjektivum „nadpřirozený“, což představu hned dvojí vážný významový posun. Kdybychom to vzali vážně, mohla by se „metafyzika“ zabývat pouze čísly, geometrickými (a stereometrickými atd.) útvary a podobně. Pokud bychom přijali Aristotelovo dělení první filosofie na základní tři teoretické disciplíny, jediná *fysika* by nenáležela do „metafyziky“, do níž by bylo možno zahrnout jak „matematiku“, tak „theologii“.

(Písek, 130710-1.)